

PALĪDZI AIZSARGĀT KRĀŠŅO LATVIJAS DABU!
Ja redzi tirgojam apdraudēto sugu augus, zvani!

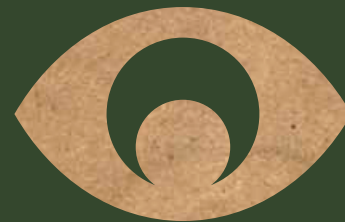
Dabas aizsardzības pārvalde **67509545**

www.daba.gov.lv

Buklets drukāts uz papīra, kas ražots ar cieņu pret vidi.

MĪLI
AR ACĪM
IZVĒLIES DABAS AIZSARDZĪBU!

Jūrmalas armērija | Foto: Dāvis Drazdovskis

levads

Vasaras ziedu bagātība mūs apreibina ar krāsu dažādību un smaržu burvību. Tikai savvaļā naktsvijole smaržos tik saldi, dzegužkurpīte būs tik koša un silpurene – tik pūkaina.

Neatņem dabai tās skaistumu – nenoplūc!
Mili ar acīm!

ORHIDEJAS

Latvijā sastopamas vairāk kā 30 orhideju dzimtas savvaļas augu sugas, kuras visas aizsargā Vašingtonas konvencija (CITES), turklāt lielākā daļa šo sugu atrodas arī valsts aizsardzībā. Interesantā ziedu forma un ārstnieciskās īpašības ir viens no galvenajiem iemesliem, kādēļ šos augus apdraud tirdzniecība.

SMARŽĪGĀ un ZALZIEDU

NAKTSVIJOLE

Platanthera bifolia
Platanthera chlorantha

Smaržīgā naktsvijole, kuras ziedi reibinoši smaržo vasaras saulgriežos, pievīlinot ne tikai apputeksnētājus, bet arī papardes zieda meklētājus, ir visvairāk izplūktais augs Latvijas florā. Tikai atcerieties - noplūkta naktsvijole ātri zaudē savu smaržu un drīz arī vīst.

BALTIJAS un PLANKUMAINĀ

DZEGUŽPIRKSTĪTE

Dactylorhiza baltica
Dactylorhiza maculata

Dzegužpirkstišu nosaukums radies no šķeltās formas gumiem. Nezinātājs dzegužpirkstītes viegli var sajaukt ar dzegužpuķēm, taču aizsargājamas ir gan dzegužpirkstītes, gan dzegužpuķes.

BRUNĒPURU

DZEGUŽPUĶE

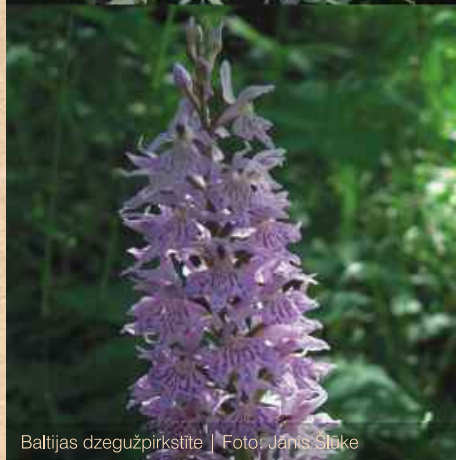
Orchis militaris

Smaržīgā naktsvijole | Foto: Gita Rudzīte

Bruncepuru dzegužpuķe | Foto: Dagnis Mukāns

Baltijas dzegužpirkstīte | Foto: Janis Šlake

Plankumainā dzegužpirkstīte | Foto: Janis Šlake

ODU

GIMNADĒNIJA

Gymnadenia conopsea

Odu gimnadēnija sastopama mitrās pļavās un zāļu purvos. Tai raksturīga liela, krāšņa ziedkopa ar daudziem ziediem, kas atgādina krustnagliņas.

DZELTENA

DZEGUŽKURPĪTE

Cypripedium calceolus

Dzegužkurpīte savu nosaukumu ieguvusi pateicoties zieda formai, kas atgādina kurpi. Dzeltenā dzegužkurpīte ir viens no retākajiem un krāšņākajiem Latvijas augiem, ko apdraud intensīva mežsaimniecība un krāšņo ziedu kārotāji.

Odu gimnadēnija | Foto: Baiba Bambe

Dzeltenā dzegužkurpīte | Foto: Gunta Gabrāne

Gada staipeknis | Foto: Mārtiņš Kalniņš

STAIPEKŅI

Staipekņi ir mūžzaļi lakstaugi, kas vairojas ar sporām. Staipekņi aug lēni – maksimums pāris centimetrus gadā, turklāt dažu staipekņu sugu attīstība no sporas līdz sporai var ilgt pat 30 gadus. Staipekņus apdraud ne tikai intensīva mežizstrāde, bet arī to izmantošana ziedu pušķos, kompozīcijās un tautas medicīnā. Staipekņus aizsargā gan nacionālā, gan starptautiskā likumdošana.

GADA un VĀLIŠU STAIPEKNIS

Lycopodium annotinum

Lycopodium clavatum

PARASTAIS un TREJVĀRPU PLAKANSTAIPEKNIS

Diphasiastrum complanatum

Diphasiastrum tristachyum

APDZIRA

Huperzia selago

Gada staipekņi | Foto: Mārtiņš Kalniņš

Vālišu staipekņi | Foto: Valda Baroniņa

Apdzira | Foto: Uvis Suško

Parastais plakanstaipekņi | Foto: Gunta Gabrane

Trejvārpu plakanstaipekņi | Foto: Uvis Suško

Sibīrijas skalbe | Foto: Jānis Reihmanis

MEŽA

VIZBULIS

Anemone sylvestris

Latvijas lielākais vizbulis – meža vizbulis – nesaudzīgi tiek izplūkts dekoratīvo ziedu dēļ. Latvijas Sarkanajā grāmatā šis augs iekļūvis „pateicoties” tā pārļiekai izplūkšanai tirdzniecības dēļ.

BEZDELĪGACTIŅA

Primula farinosa

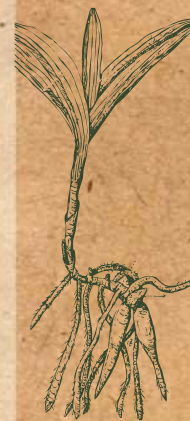
Bezdelīgactiņa pēdējo piecdesmit gadu laikā Latvijā kļuvusi gandrīz tik pat reta kā Rietumeiropā, kur nosusināšanas un intensīvas lauksaimniecības dēļ šis augs ir gandrīz pilnībā iznīcināts.

Meža vizbulis | Foto: Normunds Rustanovičs

Bezdelīgactiņa | Foto: Uvis Suško

CITI AIZSARGĀJAMI SAWAĻAS AUGI, KO APDRAUD TIRDZNIECĪBA

Daudzi augi mūsdienās ir kļuvuši reti sastopami, jo samazinājušās un izzudušas tiem piemērotās dzīvotnes. Neplūcot šos augus, tu ievērosi likumdošanu un dosi tiem iespēju saglabāties nākamajām paaudzēm.

PLĀVAS UN MEŽA

SILPURENE

Pulsatilla pratensis
Pulsatilla patens

Jau agri pavasarī silpurenes priecē ar krāšņajiem ziediem, bet vasaras saulgriežu laikā silpurenes apdraud to noziedējušo pogaļu kārotāji. Atceries – silpurenes tiek aizsargātas ar likumu!

Plavas silpurene | Foto: Dāvis Drazdovskis

Meža silpurene | Foto: Vija Kreiļe

JUMSTIŅU

GLADIOLA

Gladiolus imbricatus

Slapjās un mitrās palieņu pļāvās sastopama vienīgā Latvijas sawaļas gladiola – jumstiņu gladiola.

SIBĪRIJAS

SKALBE

Iris sibirica

Dārza īrisa radniecē Sibīrijas skalbe ir sastopama reti slapjās un purvainās pļāvās, krūmājos, grāvjos un zāļu purvos. Šis augs ierakstīts Baltijas jūras reģiona Sarkanajā grāmatā.

Jumstiņu gladiola | Foto: Vaida Baroniņa

Sibīrijas skalbe | Foto: Jānis Reihmanis

LAKSIS jeb MEŽĻOKS

Allium ursinum

Laksis ir samērā reti sastopams mitros, ēnainos mežos. Šī auga lapas iecienītas agrā pavasarī, kad tās tiek vāktas un izmantotas pārtikā. Pārlikās ievākšanas dēļ laksis ir kļuvis rets un to aizsargā likumdošana.

EIROPAS

SAULPURENE

Trollius europaeus

Eiropas saulpureni dēvē arī par sviesta pikū, sviesta bumbu vai cāļa galvu. Tās dzeltenie ziedi pavasarī tā vien aicina tos noplūkt. Šis augs gan nav aizsargājams, bet plūksim to ar mēru, lai tas tāds nekļūtu.

Laksis jeb mežloks | Foto: Mārtiņš Kalniņš

Eiropas saulpurene | Foto: Gīta Strode

Sugu un biotopu aizsardzības likuma 12. pants nosaka, ka īpaši aizsargājamus augus un to daļas aizliegts lasīt, noplūkt vai izrakt, kā arī postīt to dzīvotnes, turklāt ir aizliegta savvaļā ievāktu augu audzēšana, kolekcionēšana, transportēšana, dāvināšana, pārdošana vai mainīšana, kā arī piedāvāšana pārdošanai vai apmaiņai. Aizsargājamo augu plūkšana ne tikai nodara postu dabai, bet ir pretlikumīga!

Sods par sugu un biotopu aizsardzības prasību pārkāpšanu ir noteikts Administratīvo pārkāpumu kodeksa 78. pantā. Fiziskām personām tas ir no 10 līdz 500 latiem, bet juridiskām personām no 50 līdz 1000 latiem, konfiscējot nelikumīgi iegūtos īpaši aizsargājamo sugu augus un to daļas.

Sods par CITES noteikumu pārkāpumiem jeb nelikumīgu tirdzniecību ar CITES pielikumos iekļautiem augiem ir noteikts Administratīvo pārkāpumu kodeksa 79. pantā. Fiziskām personām tas ir no 50 līdz 500 latiem, bet juridiskām personām no 100 līdz 1000 latiem, konfiscējot nelikumīgi iegūtos CITES augus un to daļas.

